

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTERSTVA VNITRA

Ročník 1955

V Praze dne 28. listopadu 1955

Číslo 194

OBSAH: 196. Hlídková služba veřejné bezpečnosti - zhodnocení.

Zpracováno podle RMV č. 13/63 čl. 13

196

Hlídková služba veřejné bezpečnosti - zhodnocení.

Hlídková služba veřejné bezpečnosti byla zavedena v průběhu roku 1951 jako jeden z prvních specializovaných úseků služby veřejné bezpečnosti. Jejím úkolem je předcházet trestné činnosti, chránit bezpečnost a majetek občanů, vychovávat občany k dodržování socialistické zákonnosti a pravidel socialistického soužití, dbát na dodržování veřejného pořádku a postihovat na místě pachatele trestných činů a преступků. Význam hlídkové služby je nejlépe vyjádřen ve výsledcích, kterých bylo při výkonu hlídkové služby, zejména ve velkých městech, dosaženo. Je to patrné z každodenního hlášení o služebních úspěších mnohých hlídkových příslušníků. K tomu je možno uvést několik příkladů.

Hlídkovému příslušníku mladšímu seržantu Svobodovi z MO-VB Jihlava oznámil jistý občan, že mu byl vykraden byt. Mladší seržant Svoboda se odebral na místo činu, zajistil svědky a opatřil si popis podezřelé osoby. Po příchodu vyšetřovacích pracovníků pokračoval v obezřetném výkonu hlídkové služby a asi po hodině zadržel osobu, jejíž popis se shodoval s popisem podezřelé osoby. V zadržené osobě byl skutečně zjištěn pachatel krádeže.

Hlídkový příslušník staršina Magát z MO-VB Ostrava správným taktickým postupem zadržel a předvedl čtyři osoby, které se pokoušely vyloupit výkladní skříň, prodejny n. p. Pramen v Mariánských Horách.

Hlídkový příslušník staršina Bílek z O-VB Brno-venkov, poříčního oddílu VB, prováděl per-lustraci dvou podezřelých osob, muže a ženy. Při tom zjistil, že muž má u sebe páčidlo a diamant na řezání skla. Obě podezřelé osoby zadržel a později bylo zjištěno, že tyto osoby provedly již několik krádeží v chatách na Kníničské přehradě.

Zvláštního uznání si zaslouží úspěchy hlídkové služby v době zajišťování I. celostátní spartakiády.

Přes dosažené úspěchy v plnění úkolů hlídkové služby veřejné bezpečnosti projevují se v hlídkové službě stále ještě některé nedostatky, které způsobují, že hlídková služba není plně na výši a zůstává jedním z nejslabších článků veřejné bezpečnosti.

Politická a odborná vyspělost.

Nízká politická a odborná úroveň hlídkových příslušníků je jednou z hlavních příčin nedostatků hlídkové služby. Zdokonalovací školení provádějí většinou jen velitelé čet a družstev, kteří sami nemají potřebné politické a odborné znalosti. V důsledku toho je školení povrchní a není přínosem pro výkon služby hlídkových příslušníků. Rovněž příprava nově přijatých příslušníků VB k výkonu hlídkové služby má značné nedostatky. Výrazem malé politické vyspělosti hlídkových příslušníků je nedostatek služební odpovědnosti, povýšené vystupování, šikanování občanů, nedůsledné plnění úkolů a morální poklesky. Jako příklad je možno uvést případ hlídkového příslušníka seržanta Brodzianského z O-VB Nová Baňa, který pokutoval jistého občana za to, že neměl odrazové skřítko

na jízdním kole. Pokutu mu však „odpustil“, když tento občan mu zaplatil v restauraci pálenku a pivo. Dále uvádím případ hlídkového příslušníka ml. seržanta Kovalíka z O-VB Trstěná, který na taneční zábavě v podnapilém stavu se dostal do rvačky s místním občanem a použil proti němu služební zbraně. Příkladem nesprávného postupu je rovněž případ hlídkového příslušníka st. seržanta Roubíčka z MO-VB Praha 16, který uložil nepřiměřeně vysokou pokutu (60 Kčs) metaři, kterého přistihl na ulici v podnapilém stavu.

Kádrová práce.

Nedostatky ve výkonu hlídkové služby jsou způsobeny též špatným výběrem kádrů. Někteří v náboru přijatí příslušníci VB mají nízké všeobecné vzdělání, jejich politická vyspělost je nedostatečná a u některých se vyskytují charakterové vady. Stává se, že nově přijatí příslušníci VB, kteří nemají potřebné kvality, jsou bez dostatečné přípravy zařazováni přímo k výkonu hlídkové služby. Do hlídkové služby jsou též zařazováni příslušníci, kteří jsou nemocní, nebo vykonávají různé práce mimo systemisaci (hospodáři, obsluha telefonních ústředí a pod.). Někdy jsou do hlídkové služby zařazováni příslušníci dokonce z trestu. Při přeřazení příslušníka k hlídkové službě nejsou mu vysvětleny důvody takového opatření a význam hlídkové služby, což vede k podceňování hlídkové služby a k snižování služební iniciativy příslušníků.

Rízení hlídkové služby.

Též v tomto směru se vyskytují závažné nedostatky. Malá náročnost řídicích orgánů, zejména starších inspektorů vnější služby a náčelníků O-VB vede k tomu, že hlídkoví příslušníci, kteří v první řadě jsou reprezentanty veřejné bezpečnosti před občany, nastupují do služby v neupraveném stejnokroji a neoholeni. Hlídkoví příslušníci nebývají před nástupem do služby řádně seznamováni s bezpečnostní situací služebního úseku a nejsou jim dávány konkrétní úkoly se strany skupin O-VB (MO-VB). Instruktáž hlídek, kterou převážně provádí dozorčí útvar, spočívá často jen v přečtení rozkazů o pátrání po osobách a věcech.

Význam správné instruktáže potvrzují dobré výsledky dosažené při výkonu hlídkové služby u MO-VB Ostrava.

Při výkonu hlídkové služby není dodržován systém, který je přesně stanoven Řádem hlídkové služby.

Nedostatečné řízení, malá náročnost a nedůsledná kontrola mají za následek, že hlídkoví příslušníci sami iniciativně neusilují o dobrý výkon služby, nesnaží se poznat dobře historii, zvláštnosti a důležité objekty místa svého služebního obvodu, aby mohli rychle, zdvořile a spolehlivě informovat občany, kteří se na ně obracejí s dotazy. Opomíjí se též zásada pomáhat hlídkovým příslušníkům a učit je přímo při výkonu služby. Dokladem nedostatečné péče o hlídkovou službu se strany pracovníků vnější služby jsou případy zjištěné u S-VB Brno, kde starší inspektor vnější služby na O-VB Bystřice neprovedl v I. čtvrtletí 1955 ani jednu kontrolu hlídkové služby a starší inspektor vnější služby na O-VB Rosice neznal ani Řád hlídkové služby a rozkazy upravující výkon hlídkové služby.

Za účelem zlepšení hlídkové služby veřejné bezpečnosti a odstranění jejich nedostatků

nařizují

1) na úseku zvýšení politické a odborné úrovně hlídkových příslušníků

a) provést prověrku přípravy a náplně měsíčních základních kursů pro příslušníky, kteří budou do hlídkové služby zařazeni z náboru, a vytvořit podmínky pro řádné školení,

b) provádět jednotýdenní seminární kursy pro hlídkové příslušníky ke zvýšení jejich odborné úrovně,

c) plně využívat politicko-výchovných světlic ke zvýšení politické úrovně hlídkových příslušníků, zejména pořádáním přednášek a kursů všeobecného vzdělání a kulturních programů.

d) sledovat úroveň odborné kvalifikace hlídkových příslušníků a schopné hlídkové příslušníky zařazovat do vyšších funkcí nebo do škol MV;

2) na úseku kádrové péče

a) odborně nezpůsobilé a fyzicky nezdátelné hlídkové příslušníky, kteří nemají předpoklady

k zlepšení výkonu své služby, postupně překládat do výslužby nebo propouštět ze služeb VB,

b) zajistit nábor nových příslušníků pro hlídkovou službu na základě zkoušek z politických a všeobecných znalostí;

3) na úseku řízení hlídkové služby

a) provádět řádné instruktáže hlídkových příslušníků na základě rozboru bezpečnostní situace provedené všemi skupinami příslušné součásti VB,

b) zajistit provádění každodenní kontroly hlídkové služby ve spojení s praktickou pomocí hlídkovým příslušníkům při výkonu jejich služby,

c) rozdělovník hlídek upravovat podle bezpečnostní situace tak, aby hlídky byly soustředovány v době a místě, kde se předpokládá jejich největší potřeba;

4) náčelníkům všech součástí VB

seznámit s tímto rozkazem všechny podřízené příslušníky VB;

5) náčelníku hlavní správy VB

a) zajistit plnění tohoto rozkazu,

b) předložit do 1. března 1956 zprávu o provádění tohoto rozkazu ministru vnitra.

Č. N/Kt-0240/55.

Ministr vnitra

RUDOLF BARÁK v. r.

Obdrží součásti VB až po O-VB.